

4-2020

KLOOSTERKWARTIER

Vereniging Vrienden van het Museum Elburg

Vereniging Vrienden van het Museum Elburg
Secretariaat:
Clakenweg 134
8081 LZ Elburg
0525-684363
E-mail: elsvandel@hotmail.com

Hierbij het vierde en alweer het laatste Kloosterkwartier van 2020, een jaar dat ons allen nog lang zal heugen!.

We begroeten Theo van Prooijen, Jannie Holster en Elly Moling als nieuwe leden van onze vereniging. Altijd fijn als men onze vereniging en daarmee Museum Elburg wil steunen.

Helaas ook minder mooie berichten. Onlangs is de echtgenote van ons trouwe lid van de vereniging, Arent Jan van Sminia overleden. We wensen Arent uiteraard veel sterkte. Verder moet ik u ook melden dat ons erelid Luurt Schuijn op 90-jarige leeftijd is overleden. Luurt heeft enorm veel voor ons museum en Elburg betekend en heeft ook vele functies bekleed. We zijn blij dat hij zoveel van zijn eigen geschiedenis met ons en vele anderen heeft kunnen delen. We wensen uiteraard zijn familie veel sterkte.

In Memoriam

Over Anne-Marie

Al geruime tijd heeft onze directeur, Anne-Marie van Hout, gezondheidsklachten. Zij heeft geprobeerd haar afwezigheid daarvoor nog lange tijd te beperken door minder uren te werken, maar sedert begin september is zij met ziekteverlof thuisgebleven. Gelukkig heeft zij goede begeleiding van diverse hulpverleners om haar chronisch vermoeidheidssyndroom te kunnen behandelen. Haar inspirerende inbreng wordt zeer gemist. In Museum Elburg hebben Thea Stel, Dirma Speldekamp en Barbara Koopmans, daarbij geholpen door Hanneke Bakker en Petra van Enter, het 'gewone' werk en alles wat daar over hen heen kwam, zoals de tweede sluiting, op een geweldige wijze verwerkt. Daarvoor heel veel dank! Maar ook alle vrijwilligers en de leden van het bestuur, Bob Middelburg, Marjan Fokke, Els van Andel en Jaap Streefkerk hebben al het mogelijke gedaan om het museum draaiende te houden. Dat de nieuwe tentoonstelling, die heel mooi geworden is, al moest sluiten voordat hij geopend was vanwege coronamaatregelen, was bijzonder jammer, maar we hopen dat er toch nog, in de kerstvakantie bijvoorbeeld, veel bezoekers zullen komen. Ik hoop van harte dat wij het nieuwe jaar met goede moed en medewerking van allen die betrokken zijn bij Museum Elburg, speciaal Anne-Marie, weer opgewekt in kunnen gaan; ik wens haar en u het allerbeste!

Elsabe Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije,
voorzitter Stichtingsbestuur

Jaarlijkse uitstapje van de vereniging

In ons Kloosterkwartier nr.3 werd reeds melding gemaakt van de suggestie van onze mede-museumvriend Arent-Johannes van Sminia om in Steenwijk het Art Nouveau Museumhuis Rams Woerthe te bezoeken. Op 26 september was het dan zover. Met 15 vrienden vertrokken we voor dit wederom tot in detail verzorgde uitje (zelfs aan eventueel noodzakelijke mondkapjes was gedacht) naar Steenwijk. Eenvoudig tripje, niet ver en parkeergelegenheid in overvloed. Het museumhuis is eigenlijk een klein en goed verzorgd landgoed met een oprijlaan aan de voorkant. Aan de achterkant kijk je vanuit de erker (waar we onze consumptie kregen) op een groot plantsoen met herten, zelfs een eekhoorn en een grote verscheidenheid aan vogels. We werden welkom geheten door deskundige vrijwilligsters en kregen in groepjes van 4 een rondleiding met een gids. Kenmerken in het huis waren de brede trappen, mooie kleden/tapijten, heel mooi houtsnijwerk, glas in loodramen en je kon overal zitten op meubilair uit grootmoeders tijd. Het interieur van het huis had als titel "De Lente". Planten en vogels waren daarbij de inspiratiebron.

Het gebouw is eigendom van de Vereniging Hendrick de Keijzer, een instelling die vele historische panden in bezit heeft en verhuurt. De smederij aan de Smedestraat en het Gruithuis (Arent thoe Boecop) in Elburg zijn ook van die vereniging. Samenvattend mogen we terugzien op een geslaagd en interessant uitje. met dank aan de organisatie.

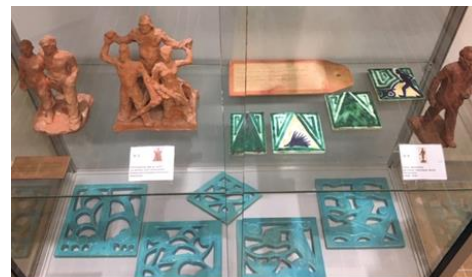

Hildo Krop

Een belangrijk onderdeel was de expositie van werken van de kunstenaar Hildo Krop. Hij was de stadsbeeldhouwer van Amsterdam, maar veel van zijn werken, veel breder dan alleen beeldhouwwerk, zijn in dit museum te zien. Beelden in alle maten, van hout, gips, steen en brons. Een grote collectie keramisch werk, tekeningen en schilderijen liet zien hoe veelomvattend het artistieke werk van deze kunstenaar was. Zelf was hij ook duidelijk herkenbaar aan zijn stijlvolle en omvangrijke wenkbrauwen boven zijn bril. Via een audiotour werden we geïnformeerd over het gebouw, de inrichting en wat er allemaal te zien was. Op een heel eenvoudige en aansprekende wijze werd hier een beeld geschetst van een kunstenaar, maar ook van het museumhuis zelf.

Wim Hogenkamp

Expositie Daniella Hefter, te zien vanaf 7 november jl.

Fijn van draad, op de huid geborduurde verhalen

Museum Elburg is een gebouw met herinneringen, met oude verhalen die tot de verbeelding spreken. Een plek waar je de ervaringen van het verleden kunt voelen. Daar waar vrouwen een belangrijke rol spelen. De werken van Daniella nemen je mee in een verhaal. De afbeeldingen stimuleren de kijker om haar fantasie, associaties en dromen de vrije loop te laten en de geboden verhalen aan te vullen. Daniella wil de bezoeker uitnodigen (langer) te blijven staan en te luisteren naar wat er door de beelden wordt gezegd. Om op deze manier verrast te worden door wat het eigen voorstellingsvermogen aan scheppende kracht heeft.

Over het werk

Als kunstenaar laat Daniella zich leiden door de lijn. De ene keer is dit in inkt, de andere keer een met fijn draad geborduurde streep. De textuur van de verschillende materialen waarderen en optimaal te benutten is voor haar essentieel in het werkproces. Het is prachtig hoe het gebruik van zijde, linnen, verf, draad en kralen de mogelijkheid in expressie geven, ze wil daarmee de aandacht vestigen op de zintuigelijke ervaringen.

De onmiskenbare aanwezigheid van de sensitieve (zwarte) lijn biedt de mogelijkheid te onderzoeken en te spelen met dat wat er is, maar niet benoemd wordt. Wat vanzelfsprekend aanwezig is, maar misschien toch niet centraal staat.

Als kijker zie je silhouetten, omlijnningen van huid die wel of niet geaccentueerd zijn met delicate stoffen, glanzende draden en glimmende kralen.

De huid, onze letterlijke grens, is waar binnen en buiten elkaar ontmoeten. Het lichaam dat ontvangend en op haar beurt via de huidlaag signalen toont. Wij zijn allemaal ons eigen, unieke persoon in onze eigen huid.

De werken gaan in de kern over de schoonheid en kracht van vrouwelijkheid. Denk ook aan de nonnen in het klooster, hier op deze plek. Iedere dag kan vol uitdagingen zijn, ieder leven is opgebouwd uit een reeks van persoonlijke ervaringen, ieder lijf en iedere huid is er één die onmiskenbaar en specifiek getekend is.

Tot de bezoeker

Daniella: “De figuren in het werk zijn concreet en toch wil ik de kijker vragen te blijven staan en onderzoeken wat het beeld nog meer mag vertellen. Als je een kunstwerk ziet, heb je namelijk de kans om in een moment te stappen. 'Wat is het dat je herkent' en 'wat is er net gebeurd op het beeld', zijn vragen die je jezelf kunt stellen.

Met de werken en het bezoek van de tentoonstelling, wil ik de aandacht vestigen op de zintuigelijke ervaring en het prachtige voorstellende vermogen. Met en door de afbeeldingen kan je nadenken over hoe een fysieke ervaring voelt.

Voel je hoe de huid tintelt in koud water? Hoe de wind aan je haren trekt?

Hoe doet de zachte bries de haren bewegen? Hoe koel voelt de huid? Hoor je het ruisen en zie je de bewegingen van de rokken?

Voel je de warmte die op de zachte kussens van een bank nog aanwezig is, ook al is de persoon die er zat opgestaan? Kun je de sfeer proeven van de kamer? Herken je het gevoel dat je weet dat iemand naar je kijkt?

Aandacht voor jou en voor dat wat jij als kijker ervaart staat voor mij als maker centraal. Dat is in mijn opinie, hoe een beeld tot leven komt. Belangrijk en bijzonder door jouw deelname”.

Ons Museum inspireert

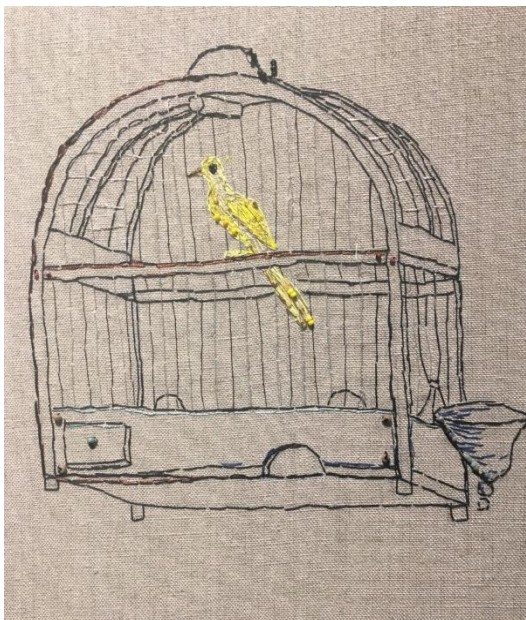
Daniella heeft van tevoren ons museum grondig bekeken. Het tegeltableau met vogelkooitje uit de keuken inspireerde haar om in textiel uit te voeren. Zie hieronder het resultaat. Het werk is te zien op de tentoonstelling.

Tegeltableau keuken Museum Elburg

Verwerking Daniella Hefter

Rabobank Clubsupport

Iedereen hartelijk bedankt voor het stemmen op onze vereniging. De actie leverde ons dit jaar € 292,37 op. Minder dan wat we anders binnenhaalden, maar toch een mooi bedrag, dat ons zomaar in de schoot geworpen wordt! In deze tijden, waarin we als vereniging weinig kunnen doen om extra gelden te genereren voor Museum Elburg, is dat mooi meegenomen! Museum Elburg heeft alle steun hard nodig!!!

Culturele Stichting, Programma 2020 – 2021

In deze tijd van corona is het belangrijk dat u reserveert. De huidige corona-maatregelen verplichten ons een onderlinge afstand van minimaal anderhalve meter aan te houden, waardoor het bezoekersaantal bij al deze bijeenkomsten beperkt moet blijven. Bij spontane opkomst aan de zaal is de kans aanwezig dat wij u moeten teleurstellen. Verder kunnen we uiteraard ingehaald worden door nieuwe regelgeving. Zo werd de lezing van Eva Vriend helaas al geannuleerd, maar we hopen dat de programmering verder in het winterseizoen wel doorgang kan vinden.

De organisatie van de literaire programma's is in handen van Bibliotheek Elburg, Culturele Stichting Elburg en de Elburger Boekhandel.

Cursus kunstgeschiedenis. Ook dit jaar weer met docente Anna van Prooijen. Het thema zal dit jaar zijn: **“Vrouwelijke schilders uit de verf”**. In deze cursus staan vrouwelijke schilders centraal van 1600 tot heden. De focus ligt op hun werk en hun gevecht voor (h)erkenning. Bekende en onbekende vrouwelijke kunstenaars komen deze vier avonden aan bod. Data zijn dinsdag 19 en 26 januari en 2 en 9 februari 2021 van 19.30 tot 21.30 uur. De cursus wordt gegeven in **Wijkontmoetingscentrum Jeanne d’Arc , Hertog Willemweg 3 ‘t Harde**. Aanvang 19.30 uur. De deelnamekosten bedragen € 65,00. Aanmelden graag via culturele.activiteiten.elburg@gmail.com, Voor informatie 06-15470739.

Organisatie: Culturele Stichting Elburg

Donderdag 21 januari 2021 zal **Romke van de Kaa** voor ons spreken. Velen van u kennen hem waarschijnlijk als columnist van de Stentor en als auteur van boeken als 'Tuinieren gaat niet over rozen'. Onlangs verscheen van zijn hand 'De onderwereld van de tuin'. Het grote publiek kent hem als de eigenzinnige publicist over planten en bloemen. **Locatie bibliotheek Elburg**. De avond begint om 19.30 uur, de toegangsprijs is € 10,00. Aanmelding graag via <https://www.bibliotheeknoord-veluwe.nl>

Organisatie: Bibliotheek Elburg, Culturele Stichting Elburg en de Elburger Boekhandel.

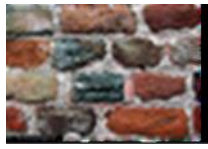
Dinsdag 16 februari 2021. Traditionele kunstlezing door kunsthistorica **Willy Atema**. Het onderwerp van haar lezing is Frida Kahlo. De Mexicaanse Frida Kahlo (1907-1954) is een van de bekendste en meest geliefde vrouwelijke kunstenaars ter wereld. Haar indrukwekkende kunstwerken, roerige leven en bijzondere levensstijl doen Kahlo uitgroeien tot een wereldwijd icoon én cultfiguur. Frida's werk raakt een aantal grote thema's die nog steeds spelen: feminisme, gender, politiek, het leven met een beperking en culturele identiteit. In de (beeldende) kunst, mode en muziek vormen deze thema's een inspiratiebron voor vele hedendaagse kunstenaars.

Locatie: De refter van museum Elburg. Aanvang 19.30 uur. De deelnamekosten bedragen € 10,00. Kaarten aan de zaal. Reserveren kan ook, via culturele.activiteiten.elburg@gmail.com
Voor informatie 06-15470739.

Organisatie: Culturele Stichting Elburg

Kloostermop

In deze kloostermop is Jaap Streefkerk aan het woord

Onderstaand mijn vragen aan hem en zijn antwoorden daar op.

Waar ben je geboren? In welk jaar?

In Apeldoorn in 1953.

Hoelang woon je in Elburg?

Ik woon nu vanaf 1990 (definitief) in Elburg

Hoe was je jeugd?

Ik kom uit een gezin met twee kinderen. Ik had een heel fijne jeugd. Met mijn ouders heb ik veel gereisd. Muziek speelde een belangrijke rol bij ons thuis. Ik ben toen viool gaan spelen. Ook gingen we vaker naar musea. Al met al een rijke ervaring. Ik heb er mijn liefde voor reizen, muziek en kunst aan overgehouden. Ik heb in mijn jonge jaren amateur-hockey gespeeld, maar stelde niet veel voor. In de winter gingen we naar de wintersport, skiën deed ik en doe ik nog steeds graag.

Tot 1975 woonden wij in Apeldoorn. Als student heb ik jaren in Amsterdam gewoond voordat ik definitief verhuisde naar Elburg.

Wat voor opleiding heb je genoten?

Ik heb eerst een lerarenopleiding gedaan. Daarna heb ik in Amsterdam sociale geografie gestudeerd en heb mijn bachelor gehaald. Ik ben afgestudeerd in 1980. Mijn afstudeerscriptie ging over toerisme in Noord Afrika. Daardoor ben ik in de reiswereld terecht gekomen. Het begrip charter deed toen zijn intrede.

Wil je iets meer vertellen over je privéleven? Vrouw, kinderen?

Ik ben 40 jaar getrouwd met Gerda. We hebben 3 kinderen van 39, 37, 31. Mijn dochter woont in Salzburg en werkt ook in de reiswereld. Zij heeft ooit hier bij ons (de VVV) stagegelopen. Wil van der Veen was toen haar stagebegeleider. Mijn jongste zoon is werkzaam als financieel econoom in Rotterdam en mijn oudste zoon is als manager werkzaam in de klassieke muziek. Hij is hier in Elburg o.a. betrokken bij het Festival Klassieke Muziek.

Wat voor liefhebberijen of hobby's heb je?

Zoals gezegd ben ik een fervent skiër. Daarnaast liefhebber van klassieke muziek en heb ik een passie voor kunst. Ik bezoek heel graag musea in heel Europa. En natuurlijk reizen, dat zit tot in mijn vezels.

Vertel iets over je werkzame leven.

Daar ben ik niet zomaar mee klaar. Ik heb in de loop der jaren veel functies gehad en nog steeds heb ik nog verschillende functies die mij stuk voor stuk veel energie en inspiratie geven. Een overzicht: Momenteel ben ik assessor examinering bij de Hotelschool in Amersfoort en geef soms aan studenten nog Masterclasses Netwerken.

Ik ben lang docent luchtvaart geweest bij ROC Landstede Zwolle, afdeling luchtvaartdienstverlening en docent hospitality. Bij het ROC was ik ook enkele jaren hoofd praktijkbureau Travel, Hospitality en Luchtvaart.

Landelijk voorzitter van de MBO-Raad OWG Groep Travel en Hospitality maakte dat ik affectie hield met het goed gekwalificeerde praktijkonderwijs op MBO- en HBO-niveau waar we op Europees niveau hoog scores.

Een bijzonder project dat ik pas heb gedaan:

Na vele jaren is KLM langzamerhand begonnen met de uitfasering van de Boeing 747 's en komt er een einde aan hun bestaan binnen de KLM-vloot. Vanwege de samenwerking, die ik al had met KLM, vanwege training en opleiding, kreeg ik het unieke aanbod om één van deze 747's bij mijn werkgever Landstede

Luchtvaartdienstverlening in Zwolle een plek te geven als praktijklokaal voor stewardessen en ben ik als projectcoördinator voor deze KLM-klus aan de slag gegaan met een groot team professionals. Een mega-operatie met een toestel van 70 meter lang en een startgewicht van 350.000 kilo. Zeer indrukwekkend, maar dat geldt vooral ook voor het spin-off effect op mijn studenten. Praktijk-leren optima-forma én op niveau.

Verschillende onderdelen zijn ook bij andere opleidingsinstellingen geplaatst, zoals een motor.

Je bent bestuurslid van ons museum, sinds wanneer?

Sinds oktober 2019.

Welke aandachtsgebieden heb je in het bestuur?

Vanwege mijn achtergrond in de wereld van reizen en toerisme ben ik gevraagd om mij met VVV - aangelegenheden te gaan bezighouden. Daarnaast is personeelszaken bij VVV én Museum een aandachtsgebied voor mij.

Wat boeit je om je zo voor het museum in te zetten?

Ik houd van Elburg, het pand en zijn historie. Ik had er altijd al een binding mee.

Maar ook de museumwereld in het algemeen boeit mij. Wel maak ik mij zorgen over het product museum bij de jongere generatie. Opgroeiende jongeren krijgen te weinig kennis van kunst en cultuur. Ouders geven hun kinderen vaak te weinig mee over dit onderwerp. Acht dagen Ibiza is in en daarbij wordt vergeten wat Nederland te bieden heeft. Gelukkig wordt er in het onderwijs tegenwoordig veel gedaan met kunst- en cultuureducatie.

Ik wil ook mijn waardering uitspreken voor de aandacht voor educatie door musea in Nederland. Steeds meer musea zien in dat een interactieve benadering de enige optie is om jonge mensen in verbinding te brengen met ons cultuurgoed.

Grote bewondering heb ik voor de manier waarop de vaste medewerkers met hun vrijwilligers in ons eigen Museum Elburg zó goed gefocust zijn op deze doelgroep. Professioneel mag ik het noemen.

Doe je, naast je activiteiten in het museum, nog ander vrijwilligerswerk?

Ik ben vrijwilliger bij een kasteel in Overijssel waar marketing mijn werkterrein is.

Hoe zie je de toekomst van het museum? Wat zou je willen veranderen?

Ik zou wensen dat we meer personeel zouden kunnen aantrekken. De wissel op het huidige personeel is nu veel te groot. Het is ook heel wenselijk dat de gemeente financiële ruimte maakt voor een city promotor manager. Daar is in Elburg een grote behoefte aan.

Wat vind je het mooiste of interessantste museumstuk?

De schilderijencollectie in de Elburgzaal.

Tenslotte: is er nog iets wat je de leden van de Vereniging Vrienden nog zou willen meegeven?

Het enthousiasme van de vrienden is een gegarandeerde input naar de medewerkers. We mogen in onze handen knijpen met zóveel support.

Bob Middelburg, november 2020

Vrijwilligersbijeenkomst 16 december.

De traditionele vrijwilligersbijeenkomst, die jullie jaarlijks aangeboden wordt door het museum en de Vereniging Vrienden van het Museum Elburg, vindt dit jaar niet plaats in de bekende vorm met maaltijd en programma. Helaas is dit door corona niet mogelijk. Toch wil het museum haar vrijwilligers graag in het zonnetje zetten. Als u een vaste vrijwilliger of gids bij Museum Elburg of VVV bent, krijgt u hier nog een aparte uitnodiging voor. Het zal een “walk through” bijeenkomst worden, waarbij u uw attentie of “schoenengeld” ontvangt.

Ingang museumcafé via de Kloostertuin en **uitgang** via de Zuiderwalstraat. Zo komen vrijwilligersgroepjes elkaar niet tegen en worden zij ook niet meegeteld met de toegestane bezoekersaantallen in het museum. Het is dus niet de bedoeling dat u verder het museum in gaat en natuurlijk houdt iedereen afstand en draagt iedereen een mondkapje onderweg naar de uitgang. Hierbij alvast een gedicht dat wij vanuit een bevriend museum toegestuurd kregen.

Vrijwilligers KRONA

'uit vrije wil' alzo niet inkomen gedreven
uit eigen behoefte en beweging
de kunst en alle kunstliefhebbers dienende
ontsproten uit passie voor schoonheid,
oorspronkelijkheid, kwetsbaarheid
een gezamenlijke inspanning met het besef
dat de wereld zich zonder vrijwilligers
kleurlozer, saaier, eentoniger,
vormlozer en minder divers toont

Maarten van den Elzen, Hoenderbosch, 30 juli 2020

Oproep

Sommige vrijwilligers verdienen een extra krans. Onlangs kwam ons ter ore dat Tineke van Geest na 16 jaar trouwe dienst haar werkzaamheden rond het muurhuisje, dat de Vereniging Vrienden van het Museum Elburg exploiteert, stopzet. Thea noemde het muurhuisje altijd Tineke's residentie". Het wordt haar inmiddels te veel. Natuurlijk willen wij haar bedanken voor deze jarenlange enthousiaste inzet. Uiteraard nemen wij op gepaste wijze afscheid van dit opperhoofd van het muurhuisje (dat zelfs in het logo van de vereniging staat).

Tevens doen wij hier graag een oproep: wie zou voortaan de schoonmaak van dit kleine huisje (1 x goed voor het seizoen en dan een beetje bijhouden) voor zijn of haar rekening willen nemen en tevens de coördinatie voor de inzet van vrijwilligers voor de bezetting van dit huisje tijdens de schoolvakanties op zich willen nemen? We kunnen de taak natuurlijk ook splitsen. Als u het leuk vindt om tijdens de schoolvakanties af en toe een middag in het huisje te zitten, dan kunt u zich ook aanmelden. Het huisje is dan open op dinsdag, woensdag en donderdag van 14.00 tot 16.30 uur . Het is er altijd gezellig druk en de foaienpot is een dankbare aanvulling op de financiën van de Vereniging Vrienden van het Museum Elburg. Het is een gezellig groepje, dat op geheel eigen wijze vorm geeft aan deze

bemensing van het muurhuisje. Sommigen, zoals Fred Peters en eerder meneer en mevrouw Van Gelder, draai(d)en hun dienst zelfs in toepasselijke kledij, maar dat hoeft uiteraard niet. De groep sluit het seizoen ook altijd gezellig af met koffie en gebak en opereert verder helemaal zelfstandig. Wie o wie lijkt dit leuk? Het is echt een leuke, overzichtelijke taak. U kunt zich aanmelden via uw secretaris, elsvandel@hotmail.com of via info@museumelburg.nl, telefonisch kan natuurlijk ook. Museum Elburg 0525-681341.

In Beeld

Spanning, kunst en een verloren liefde.

Wat doe je als alle musea gesloten zijn? Natuurlijk lekker lezen!

“Estelle was hier en daar al door de tijd getekend, beginnend craquelé in de vernis na jaren volle zon. Haar huid was doffer dan in Parijs. De poriën stonden wijder open, het haar glom niet meer zo. Zulke dingen maken een schilder niet uit. Leven maakt een mens alleen maar beter zichtbaar. Rimpels zijn dan vooral bewijs van doorzettingsvermogen, illustratie van karakter, een onderscheiding dat iemand het tot hiertoe heeft gered. Hoe meer een vrouw doorstaan heeft, hoe beter zich in haar het wonder aftekent.”

Bovenstaand citaat komt uit: Mrs. Degas van Arthur Japin. Een roman met een wonderschone schrijfstijl. In deze roman beschrijft Japin het leven van de Franse schilder Edward Degas (1834 – 1917). De roman komt in 1912 het leven van Degas binnen. Hij moet zijn huis uit, omdat het gesloopt wordt. Hij is blind en leeft in kamers vol schilderijen, schetsen en ongeordende archieven.

Er belt een vrouw aan die aanbiedt om zijn archieven te ordenen. In verslagen vertelt zij over de vorderingen en de soms ongemakkelijke omgang met de schilder.

Wie is deze vrouw? Aan wie schrijft zij deze verslagen? En wie is haar opdrachtgever?

Tussen de verslagen door kom je steeds meer te weten over het verleden van de schilder. Zijn grote liefde Estelle, het nichtje uit Amerika. Zij vlucht met haar baby, moeder en zus uit de Amerikaanse burgeroorlog. Degas vangt hen op en wordt verliefd op Estelle. Hij durft haar niet ten huwelijk te vragen omdat ze pas haar man verloren heeft in de oorlog. De broer van Edward heeft minder scrupules en hij trouwt met haar en zij gaan terug naar Amerika. Edgar zoekt haar later op in Amerika en schildert haar.

Een prachtig boek vol spanning, maar ook inzicht in het leven en denken van deze belangrijke vertegenwoordiger van het Franse Impressionisme.

Anna van Prooijen

Educatie, Rotary Museumkidsweek

Ondanks de coronaperikelen hebben we dit jaar een Rotary Museumkidsweek kunnen neerzetten voor de kinderen uit de gemeenschap en de toerist voor een week. De enige beperking dit jaar was dat ouders niet bij de activiteit aanwezig mochten zijn, omdat we dan al snel aan ons maximaal aantal personen per ruimte zouden komen. Gelukkig vertrouwden de ouders ons deze week toch ruim 30 kinderen toe, ondanks het bijzondere thema deze herfstvakantie, namelijk ‘Mysterie in het museum’.

Er is geverfd met glow-in-the-darkverf, t-shirts werden getie-dyed (cool woord voor verkleuren van t-shirts) en er werden toverdranken gebrouwen. Met als klap op de vuurpijl zelfs een mysterieuze act van Professor Bombasticus, die de geheimzinnige zingende zucht van de Susteren onderzoekt.

Daarnaast hebben we als museum de Break-in-Box te leen van Erfgoed Gelderland met het Verhaal van Gelderland erin verborgen. De box moet geopend worden door het oplossen van uitdagende vraagstellingen, puzzels en materialen om het mysterie op te lossen. Daarnaast kon de unieke en eigentijdse Escaperoute gespeeld worden, die sinds februari 2020 opgeleverd en beschikbaar is voor gezinnen en groepen. De escaperoute is in deze herfstvakantie maar liefst 9 keer gespeeld! Hartstikke leuk om deze doelgroep wat meer door het museum te zien lopen door deze nieuwe eigentijdse game.

We hebben besloten de Break-in-Box t/m 28 november in het museum te laten staan zodat mensen nog de kans krijgen het alsnog te komen spelen. Reserveren is hiervoor verplicht en kan inmiddels via ons boekingsysteem op de website. www.museumelburg.nl/kaartverkoop.

Dirma Speldekamp

Stage in Museum Elburg

Hallo, graag stel ik mezelf even voor, mijn naam is Petra van Enter en ik studeer International Tourism Management aan NHL Stenden in Leeuwarden. Momenteel ben ik bezig met mijn afstudeerstage bij Stichting Museum Elburg. Ik ben begonnen met mijn stage bij Stichting Museum Elburg begin juni 2020, misschien hebben we elkaar al ontmoet.

De afgelopen maanden zijn voor mij echt omgevlogen dit mede door mijn collega's en de vrijwilligers maar ook door verschillende werkzaamheden waardoor geen dag hetzelfde is. Ik werk voornamelijk op kantoor maar af en toe help ik ook bij de balie. Verder ben ik bezig met een onderzoek naar de gasttevredenheid van de Duitse toeristen in Elburg.

Mijn stage is bijna ten einde en de finishline is in zicht, namelijk eind december. Ik vind dit eigenlijk wel jammer want ik heb het zo naar m'n zin bij Stichting Museum Elburg. Tijdens mijn stage heb ik heel veel geleerd en kennis opgedaan, hier ben ik heel dankbaar voor.

Mijn stage is nog niet voorbij en ik ben altijd in voor een praatje, dus kom gerust even hallo zeggen.

Petra van Enter

Wat in het vat zit verzuurt niet

Afgelopen jaar zou Museum Elburg tijdens de adventsperiode al het decor gevormd hebben voor een prachtige kerststallen-expositie. Echter, de eigenaar van deze verzameling moest op dat moment een ingrijpende operatie ondergaan, zodat deze expositie uitgesteld moest worden. Alles was echter al tot in de puntjes voorbereid, zodat het er dit jaar dan toch van gaat komen. De heer Jan van Hulst uit Krimpen a/d IJssel heeft een enorme verzameling kerststallen uit verschillende landen en culturen in uiteenlopende formaten en van verschillende formatie. Hij wil graag in Museum Elburg komen exposeren. Het is de bedoeling dat de expositie tijdens de looptijd ook op de zondagmiddagen te zien zal zijn. Omdat de kapel in verband met corona niet gebruikt mag worden voor concerten, heeft het museum genoeg ruimte om deze mooie collectie te tonen. Een en ander hangt nog wel even af van het feit of we de benodigde bezetting kunnen vinden voor deze zondagmiddagen. Een mooie activiteit om met het gezin of vrienden te bekijken, maar gezien het beperkt aantal bezoekers dat in het pand aanwezig mag zijn i.v.m. corona, is het belangrijk dat u reserveert.

Uit de grote verzameling van de heer Van Hulst is gedurende de adventsperiode een groot aantal zeer fraaie kerstgroepen, afkomstig uit alle delen van de wereld, te bewonderen. Jan van Hulst verzamelt al meer dan 20 jaar kerstgroepen. Zijn eerste kerstgroep kocht hij voor zijn kinderen bij de Hema. Hij is geïnteresseerd in de verhalen achter zijn kerstgroepen. "De symboliek en de authenticiteit van de volkskunst spreken mij aan bij het verzamelen. Het is mooi om te zien dat ieder volk zijn eigen interpretatie van het kerstgebeuren heeft". Jan van Hulst, tevens secretaris van de landelijke vereniging 'Vrienden van de Kerstgroep', is een graag geziene samensteller van kersttentoonstellingen in het land.

Historie kerstgroepen

Na 1550 is de kerstgroep aan een opmars begonnen in de wereld. De Jezuiten en Franciscanen ondervonden bij het verspreiden van het christendom buiten Europa problemen met de taal en namen kleine kerststallen mee om de communicatie met de andere volken te bevorderen. Overal ter wereld zijn zo eigen interpretaties van de kerstgroep ontstaan.

Jan van Hulst: "Het is interessant om te zien hoe verschillende culturen en landen de geboorte van Jezus vanuit hun eigen belevingswereld laten zien. De os en de ezel zijn bijvoorbeeld vervangen door de karbouw en de olifant. In Peru vervangen lama's de kamelen. Bij indianen is de stal een wigwam en in Alaska een iglo. Vanzelfsprekend is het geboren kind voor Afrikanen een Afrikaans kind en bij de

Chinezen een Chineesje. Vooral bijfiguren zoals de herders, de koningen en de omstanders zijn geënt op de eigen volkscultuur.”

Foto-impresie kerststallen

ELBURG HANZESTAD.

Komt een toerist aan de balie met de vraag waarom er zoveel Hanzevlaggen in de stad te zien zijn. En de vraag “Wat is Hanze?”. Als medewerker kun je dan in het kort vertellen over het Elburger Hanzeverleden.

Over deze handelstijd valt natuurlijk heel veel te vertellen.

Als je in Museum Elburg kijkt in de VVV hoek dan zie je duidelijk dat Elburg zich profileert als Hanzestad. Naast de historische stadswandeling is er nu ook de Hanzestadswandeling te koop. Maar ook diverse folders in samenwerking met andere Hanzesteden zoals Hattem en Harderwijk en momenteel de 1,5 meter Hanzeflyer met coronaproof aanbiedingen.

In de winkel veel Hanzeproducten zoals Hanzesokken, schrijfblokken en een fraai kwartetspel, te veel om op te noemen. Tijd om

even in de Hanze te duiken met hulp van Wikipedia, de Oudheidkundige Vereniging en andere bronnen. Na de Nieuwe Hanze in Zwolle in 1980 is het niet meer een verbond om besluiten vast te stellen maar meer een multicultureel evenement en een toeristische blikvanger voor de deelnemende steden.

Hoe is de Hanze ontstaan?

Oost-Nederland maakte lang voor de Gouden Eeuw een bloeiperiode door als gevolg van de activiteiten van het Hanzeverbond. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de Hanze belangrijk was voor de Zuiderzee en IJsselsteden. De geschiedenis van de Hollandse gewesten kreeg meer aandacht dan die van de landprovincies in het Oosten en Noorden van ons land.

De Hanze was ontstaan door een groep kooplieden die zich verenigde om een betere positie te krijgen in de buitenlandse handel, rechten te verkrijgen bij het handeldrijven. De Hanze ontstond toen in 1241 een overeenkomst werd gesloten tussen Lübeck en Hamburg.

Het waren vooral Duitse kooplieden uit de zogenaamde Wendische steden die handel dreven om de Noord- en Oostzee en steden als Bremen, Hamburg en Lübeck werden al snel machtig. Maar ook steden in Nederland gingen behoren tot het zogenaamde Keulse Kwartier. Dit in een periode dat er van een onafhankelijke Nederlandse Staat geen sprake was.

De toenmalige gewesten stonden onder gezag van de leenmannen van de Duitse keizer, de bisschop van Utrecht (Sticht en Oversticht) en de hertog van Gelre.

Het handelsverkeer vanuit Elburg kwam ook al vroeg op gang. Onder meer in 1291 toen Floris V, graaf van Holland en Zeeland, vrijgeleide gaf aan kooplieden uit Harderwijk en Elburg om handel te drijven in zijn gewest. Elburgers werden gezien bij het tolhuis in het Zwin, de zeearm naar Brugge met vooral gezouten haring afkomstig uit de Noord- en Oostzee maar ook met zelf gevangen Zuiderzeeharing die gerookt verkocht werd als bokking. In de stad Elburg zelf werd in 1339, ver voor het verplaatsen van de stad door Arent thoe Boecop, het Schipluiden Gilde opgericht.

In 1367 is er voor het eerst sprake van Elburg als Hanzestad en was Elburg aanwezig bij de Hanze vergadering op Elbling en een jaar later bij de oprichting van de Keulse Confederatie.

Voorvergaderingen van het Keulse kwartier met de Zuiderzee en IJsselsteden werden meestal gehouden in Apeldoorn, dat zelf geen lid was van de Hanze. Hierbij waren ook steden als Nijmegen, Kleef en Wesel aanwezig. Deze bijeenkomsten waren er om een gezamenlijk standpunt te bepalen voordat men naar de algemene vergadering in Lübeck ging. Hier ging het onder meer over geschillen tussen Hanzesteden, zoals de twist tussen Riga en de Zuiderzeesteden en privileges voor de burgers van de Hanzesteden. Maar ook over het Hanzekantoor in het Noorse Bergen en de tolheffing voor het passeren van de Sont en de Theems bij Londen.

Handelsmissies werden gesticht, vooral handelsposten aan de Oostzeekust zoals in het Noorse Bergen. Strategisch was het Zweedse eiland Gotland. Daar werden Vitten of Factorijen gesticht. Enclaves van diverse steden waar een eigen stadsrecht gold met een over-en opslagplaats en een kantoor.

In 1368 verleende Koning Albert van Zweden Elburg het recht tot stichten van een Vitte op Schoonen met privileges en gunstige toltarieven. De meeste schepen vervoerden wijn, zout, lakens en wol.

Vanuit Scandinavië keerden ze terug met haring, die daarna over de weg of via de rivieren zoals de Rijn verscheept werden naar Duitsland maar ook naar Brugge.

Tegen het einde van de 16^e eeuw stortte de Hanze in en kon het niet langer omgaan met de sociale en politieke veranderingen die de Reformatie met zich meebracht. Tevens de opkomst van de Hollandse en Engelse koopmannen, de vijandelijke aanval van het Ottomaanse Rijk op de handelsroutes. Ook het uitbreken van de 30-jarige oorlog (1618-1648) was de genadeklap. Deze oorlog veroorzaakte grote chaos in grote delen van het Duitse rijk.

Ondanks deze ondergang van de Hanze zijn er nog steeds steden die trots zijn op hun Hanzeverleden zoals Zwolle, Kampen, Deventer, Doesburg, Zutphen, Harderwijk, Hattem, Elburg, Hasselt, Oldenzaal, Groningen en Tiel.

Ook veel Duitse steden staan nog te boek als Hanzesteden. Op kentekens van auto's in Duitsland is dat nog te zien zoals HH voor Hanzestad Hamburg, HB voor Hanzestad Bremen en HL voor Hanzestad Lübeck.

Roel Schraa

Orange the World 2020

Orange the World, wereldwijde acties tegen geweld tegen vrouwen en meisjes

Tijdens de wereldwijde campagne, die aandacht vraagt voor het geweld tegen vrouwen en meisjes, zal Museum Elburg van 25 november tot 10 december oranje kleuren. Sinds 2014 worden wereldwijd in meer dan 100 landen acties en demonstraties gehouden. Ook worden mooie gebouwen en bouwwerken oranje uitgelicht. Al gedurende een aantal jaren is dit het geval met de Sassenpoort in Zwolle, evenals diverse bruggen over de IJssel. Sinds vorig jaar kleurt ook de molen van bakkerij Schuld in Elburg oranje. Dit jaar zal dus ook Museum Elburg oranje uitgelicht worden.

Tot slot wenst het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Museum Elburg jullie ondanks alle beperkingen die er zijn, heel goede Kerstdagen en een mooie, warme decembermaand samen met iedereen die jullie lief is. Verder ook een goede jaarwisseling. En natuurlijk..... blijf gezond!

